

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 40a/2019

pentru controlul constituționalității unor prevederi din articolul 85 alin. (1)
din Codul contravențional
(consumul de marijuana în lipsa prescripției medicului)

CHIȘINĂU

5 aprilie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 22 februarie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 5 aprilie 2019 în camera de consiliu,

Prezintă următoarea decizie:

PROCEDURĂ

1. Pe 22 februarie 2019, dl Vadim Pistrinciuc, pe atunci deputat în Parlamentul Republicii Moldova, i-a adresat Curții Constituționale o sesizare prin care solicită controlul constituționalității textului „sau consumului de droguri fără prescripția medicului” din alin. (1) al articolului 85 din Codul contravențional.

2. Autorul sesizării consideră că textul contestat încalcă articolele 1 alin. (3) și 28 din Constituție.

ÎN FAPT

3. Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, precum și cantitățile lor sunt stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006. Punctul 7 din Hotărârea menționată conține lista substanțelor stupefiante obținute din prelucrarea plantei de cânepă și cantitățile corespunzătoare fiecărui tip de drog obținut din aceasta. Circulația substanțelor enumerate la acest punct de Hotărâre este interzisă, iar deținerea, comercializarea sau consumul acestora este sancționat, în funcție de cantitatea drogurilor și de locul ingerării acestora, în baza prevederilor Codului penal sau ale Codului contravențional.

4. Articolul 85 [*Procurarea ori păstrarea ilegală de droguri, precursori, etnobotanice și a analogilor acestora în cantități mici sau consumul de droguri fără prescripția medicului*] din Codul contravențional stabilește că procurarea sau păstrarea ilegală a drogurilor, a precursorilor, a etnobotanicelor și a analogilor acestora, fără scop de înstrăinare și în cantități mici, precum și consumul de droguri fără prescripția medicului, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități

convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 72 de ore.

A. Legislația pertinentă

5. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

6. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 2

Scopul legii contravenționale

„Scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.”

Articolul 10

Contravenția

„Constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.”

Articolul 85

Procurarea ori păstrarea ilegală de droguri, precursori, etnobotanice și a analogilor acestora în cantități mici sau consumul de droguri fără prescripția medicului

„(1) Procurarea ori păstrarea ilegală, fără scop de înstrăinare, a drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor și a analogilor acestora în cantități mici, **precum și consumul de droguri fără prescripția medicului** se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 72 de ore.

(2) În cazul persoanei care a predat benevol drogurile, precursorii, etnobotanicele și analogii acestora, deținute ilegal, sau care s-a adresat ori acceptă să se adreseze benevol la o instituție medicală pentru a i se acorda asistența necesară în legătură cu consumul ilegal al acestora, este înlăturată răspunderea contravențională pentru faptele prevăzute de prezentul articol.”

7. Prevederile relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006 privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora sunt următoarele:

„În scopul reglementării unor probleme ce țin de contracararea traficului ilicit de substanțe stupefiante, psihotrope și plante care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope, în temeiul alineatelor (4) și (5) ale articolului 134/1 al Codului penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.128-129, art.1012), Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă Lista substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora (se anexează).

[...]

Aprobată
prin Hotărârea Guvernului
nr.79 din 23 ianuarie 2006

LISTA
substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel
de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora

Nr. d/o	Denumirea substanței	Cantități mici (până la cantitatea indicată)	Cantități mari (de la – până la)
1	2	3	4
I. Substanțe stupefiante			

[...]

7.	Cannabis:		
	- rășină de cannabis	0,05 g	0,05 g – 10 g
	- ulei de cannabis sau de hașiș	0,1 g	0,1 g – 10 g
	- marihuană		
	uscată	2,0 g	2,0 g – 500 g
	verde	14,0 g	14,0 g – 1000 g
	- hașiș	0,5 g	0,5 g – 50 g

8. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 217⁵

Consumul ilegal public sau organizarea consumului ilegal de droguri,
etnobotanice sau analogii acestora

(1) **Consumul ilegal de droguri**, etnobotanice sau analogii acestora, **săvârșit în mod public** sau pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora, se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

9. În motivarea sesizării, autorul susține că articolul 85 alin. (1) din Codul contravențional stabilește răspunderea pentru fapta de procurare sau de

păstrare ilegală a drogurilor, a precursorilor, a etnobotanicelor și a analogilor acestora în cantități mici, precum și consumul de droguri în lipsa prescripției medicului. Autorul sesizării conchide că textul „precum și consumul de droguri în lipsa prescripției medicului” stabilește inclusiv răspunderea pentru consumul de marijuana. Autorul sesizării susține că sancționarea consumului de marijuana încalcă dispozițiile constituționale ale articolelor 1 alin. (3) și 28 din Constituție, care garantează libera dezvoltare a personalității umane și dreptul la protecția vieții private.

10. În motivarea opiniei sale, autorul sesizării susține că decizia persoanei de a consuma marijuana în scop recreativ se bucură de protecție în baza dreptului la libera dezvoltare a personalității umane. Acest drept îi garantează persoanei posibilitatea de a-și decide în mod independent conținutul activităților din timpul liber. Autorul susține că ingerința în sfera libertății individuale trebuie să aibă în vedere motive foarte puternice, cum ar fi, spre exemplu, siguranța publică sau ordinea publică. Totuși, consumul de marijuana nu este în măsură să pericliteze niciunul dintre aceste interese. Autorul susține că consumul de marijuana nu este în măsură să creeze riscuri pentru siguranța publică sau pentru ordinea publică, nici să afecteze sănătatea consumatorului.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că sesizarea pentru controlul constituționalității a fost depusă de către dl deputat Vadim Pistrinciuc. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

14. Obiectul sesizării îl constituie textul „precum și consumul de droguri în lipsa prescripției medicului” din articolul 85 alineatul (1) din Codul contravențional. Având în vedere faptul că autorul sesizării pretinde doar neconstituționalitatea sancționării consumului de marijuana, Curtea va analiza, în continuare, existența unei ingerințe în dreptul la protecția vieții private și a dreptului la libera dezvoltare a personalității umane, în cazul sancționării consumului de marijuana în lipsa prescripției medicului.

15. Potrivit articolelor 1 alin. (3) și 28 din Constituție, statul recunoaște libera dezvoltare a personalității umane și se obligă să respecte și să ocrotească viața intimă, familială și privată. Curtea precizează că aceste drepturi presupun facultatea persoanei de a lua decizii în chestiunile care implică cele mai intime și mai personale alegeri pe care le poate face un individ în decursul vieții, alegeri fundamentale pentru demnitatea și autonomia personală.

16. Curtea menționează că, într-o societate liberă, indivizilor trebuie să li se permită să ia decizii pentru ei înșiși, în baza credinței, a conștiinței și a convingerilor lor. Curtea observă că în jurisprudența Curții Europene s-a

menționat, în diferite contexte și circumstanțe, că libertatea în discuție este protejată în baza dispozițiilor articolului 8 din Convenție. Totuși, într-o serie de cauze în care s-a analizat o problemă din același registru cu cea invocată în prezenta cauză, Curtea Europeană a stabilit că statele au un interes legitim de a se asigura că persoanele nu iau decizii iraționale, lipsite de fundament, sub presiune sau oscilante (a se vedea, în acest sens, *Haas v. Elveția*, 20 ianuarie 2011, § 56; *Lambert și alții v. Franța*, 5 iunie 2015, § 98). Curtea Europeană a stabilit că statele pot reglementa și limita posibilitatea persoanelor de a lua decizii în chestiuni sensibile, cum ar fi sinuciderea asistată, iar marja de discreție de care se bucură în acest domeniu este una largă (a se vedea, în acest sens, *Haas v. Elveția*, 20 ianuarie 2011, §§ 55 și 61).

17. Curtea observă că interdicția consumului de marijuana este motivată prin efectele nocive ale marijuanei asupra organismului uman.

18. Curtea constată că dezbaterile privind efectele marijuanei asupra organismului uman constituie o chestiune controversată în mediul științific, efectele acesteia nefiind pe deplin elucidate. Deși sunt vehiculate mai multe opinii, niciuna dintre acestea nu se bucură de suportul majorității cercetătorilor. Astfel, de vreme ce o parte dintre ei afirmă existența unor devieri comportamentale în rândul consumatorilor de marijuana, o altă parte infirmă sau susține caracterul inofensiv al acesteia. În continuare, Curtea va reda succint opiniile formulate în acest domeniu.

19. Curtea observă că o parte dintre cercetători conchid, în mod cvasiunanim, că utilizatorii de marijuana nu se deosebesc în mod semnificativ de semenii lor în materie de activitate mintală, cel puțin într-o măsură care să poată fi atribuită utilizării marijuanei. Experții sunt, în general, de acord cu ideea că utilizarea marijuanei nu provoacă în mod direct un comportament criminal și, în special, un comportament violent și agresiv. Dimpotrivă, cercetătorii au constatat că utilizarea marijuanei inhibă exprimarea impulsurilor agresive prin pacificarea utilizatorului, interferând cu coordonarea musculară, reducând activitățile psihomotorii și generând, în ansamblu, stări de somnolență, letargie, timiditate și pasivitate. Mai mult, acești cercetători sunt de acord cu ideea că nu există o fundamentare suficientă a teoriei potrivit căreia utilizarea marijuanei conduce la utilizarea de droguri puternice, afirmând în acest sens că o astfel de consecință nu este datorată frecvenței consumului de marijuana, ci implicării utilizatorilor în subcultura consumului de droguri (a se vedea *The first report of the National Commission on marihuana: signal of misunderstanding or exercise in ambiguity*, Bulletin of the New York Academy of Medicine, vol. 50, nr. 1, 1974, pp. 55-75; Crépault, Jean-François, *Cannabis Legalization in Canada: Reflections on Public Health and the Governance of Legal Psychoactive Substances*, Frontiers in public health, vol. 6, nr. 220, 2018).

20. Alți cercetători susțin teoria potrivit căreia utilizatorii de marijuana dezvoltă, în timp, o toleranță la substanțele psihoactive ale marijuanei, iar acest fapt presupune că un utilizator moderat de marijuana are nevoie de o cantitate mai mare de marijuana pentru a atinge același grad de euforie. Cercetările efectuate de către aceștia au demonstrat veridicitatea ipotezei

până la un punct și că, dincolo de o anumită intensitate a utilizării, începe să se dezvolte toleranța (*i.e.* necesitatea consumării unor doze mai mari de marijuana pentru a atinge același efect observat la doze mai mici). Acești cercetători au conchis că observația prezintă relevanță în privința utilizării intensive a formelor concentrate de canabis, precum și a predispoziției utilizatorilor de marijuana pentru consumul altor droguri. Mai mult, ei au observat la unele grupuri de persoane schimbări emoționale privind predispoziția pentru consumul altor droguri, ca urmare a utilizării prelungite a marijuanaei (a se vedea *The health and social effects of nonmedical cannabis use*, Organizația Mondială a Sănătății, 2016, pp. 23-24).

21. Așadar, având în vedere faptul că dezbaterile privind caracterul inofensiv al marijuanaei continuă și în prezent, Curtea nu poate reține opinia autorului sesizării privind caracterul inofensiv al consumului de marijuana.

22. Curtea menționează că competența statului de a ordona activitatea cetățenilor are în vedere, în special, impactul imediat asupra sănătății sau bunăstării publice. Astfel, este probabil ca un anumit produs în privința căruia persistă în prezent dezbateri în mediile de specialitate să producă în timp consecințe grave asupra sănătății persoanei, iar utilizarea sa la scară largă să fie în măsură să conducă la degradarea semnificativă a sănătății publice și a bunăstării societății. Fiind confruntat cu probabilitatea producerii unui astfel de rezultat, statul este pe deplin îndreptățit să întreprindă acțiuni concepute să împiedice un asemenea deznodământ.

23. Așadar, Curtea conchide că statul este obligat să manifeste un interes sporit în privința condiției mintale a fiecăruia dintre cetățenii săi. Spre exemplu, într-o cauză în care a analizat constituționalitatea interdicției fumatului de opiu, Curtea Supremă din Washington a menționat că atunci când statul consideră că o anumită practică este periculoasă pentru bunăstarea morală, mintală și fizică a cetățenilor, într-o asemenea măsură încât este susceptibilă să devină o povară pentru societate, el are dreptul indubitabil de a limita comiterea aceluia act de către cetățeni [a se vedea, în acest sens, *Territory v. Ah Lim*, 24 P. 588 (Wash.)].

24. Așadar, având în vedere motivele menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea pentru controlul constituționalității textului „precum și consumul de droguri fără prescripția medicului” din alineatul (1) al articolului 85 din Codul contravențional este nefondată. Totuși, Curtea precizează că-și rezervă posibilitatea de a-și dezvolta jurisprudența printr-o nouă abordare, în eventualitatea în care va exista un consens medical și juridic european în materie.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea pentru controlul constituționalității textului „precum și consumul de droguri fără prescripția medicului” din

articolul 85 alineatul (1) din Codul contravențional, depusă de către dl Vadim Pistrinciuc, la data depunerii deputat în Parlament.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 5 aprilie 2019

DCC nr. 51

Dosarul nr. 40a/2019